

A szegedi egyetem bölcsészeti karán „néma tüntetést” kezdett a bajtársak egyrésze

Még nem érkeztek Szegedre a központ utasításai

(A Délmagyarország munkatársától) Ismeretes, hogy a bajtársi szervezetek ismét mozgalmakat helyeztek kilátásba, mert sokalják még a numerus clausus ugynevezett „módosítását” is. A szombati nap a szegedi egyetemen a legteljesebb nyugalom jegyében telt el, amit fokozott az a körülmény, hogy a hét utolsó napján nem tartanak mindegyik karon előadást.

A bajtársak egy-egy csoportja tartott ugyan itt-ott hevenyészett megbeszélést, de legtöbb helyen az a felfogás kerekedett felül, hogy be kell várni a központ rendelkezéseit. A médikusok rendszeresen meg is jelentek az előadásokon, a bölcsészeti karon azonban részleges „néma tüntetést” rendeztek min-

den utasítás ellenére is. Ez a „néma sztrájk” abból állott, hogy az összegyűlekezett hallgatók csoportja elhatározta, hogy nem látogatja az előadásokat, tüntetésképpen a numerus clausus „módosításáról” szóló javaslat ellen. Elhatározásukat közölték is a tanárokkal, majd a legnagyobb rendben eltávoztak.

A bajtársak vezetői nem nézték jó szemmel ezeket a részleges akciókat, mert ezzel szerintük gyöngítik az esetleges egyöntetű megmozdulás komolyságát. Mindenütt utasítják a diákokat, hogy várják meg a budapesti rendelkezéseket. Valószínűnek tartják, hogy az utasítások hétfőre Szegedre érkeznek és azután megbeszéljük a teendőket.

Érsekújvártól Pozsonyig Móra Ferencce a robogó vonaton

Sándor Dezső aláírással a Prágai Magyar Hírlap-ban, az elszakított felvidék legnagyobb magyar lapjában olvassuk a következőket:

Egyszer láttam Móra Ferenc arcképét. A pesti éjszakát jártam, valahogy egyedül voltam, egy kicsit elhagyottnak éreztem magam s bolyongva a kihalt utcákon, meg-megakadt szemem cégtáblán, kirakaton, nökön, színlapon. Mindenem tudatlanul, felületesen, amikor egyszer odaálltam egy nagy íves plakát elé egy hirdetési oszlop előtt s tartósan szembenéztem egy ismeretlen arccal. Megállított.

Üzletes reklámplakát volt, Móra Ferenc gyűjteményes kiadását propagálta, egy közepes fénykép reprodukciója rajta, a Móra Ferenc arcképe. És néztem kellett. Fehéredő férfifej, nyugalom, a jószág kifejeződésének őszintesége és egyszerűsége, az ajkak oldalán félig elégett szivar... Szembeálltam, egy ivámpa úgy küldte fényét a kopott plakátra, mintha reflektor volna, egy pillanat kábulatában így éreztem: azok a papírszemek rám néznek, az a némaság hozzám beszél s valami homályos hallucinációval újra éreztem sok hangulatokat, melyeket Móra Ferenc egy-egy tárcája egyszer felidézett bennem egy szeptemberi emlékről, a templomban a márványhoz fagyott gyermeknek, az unoka-legendáknak az emléke újra ébredt... Aztán fáradtan tovább álltam...

Ekkor egyszer láttam Móra Ferenc arcképét. S amidőn csütörtök délelben Érsekújvárról felszálltam a Pozsonyba futó gyorsra s unottan végigjártam a vonat folyosóját, ismerős arcok után kutattam, az egyik első osztályú szakasz előtt homályos emlékezéssel meg kellett állnom.

Egy fehéredő férfifej dült a bársony oldalra, kényelmesen kinyújtózva, — az alvó arcon ismerős nyugalomnak, ismerős jósnak a kifejeződése, kezében félig kiégett szivar s a tudattommal még nem tudtam: ki ez a férfi s már rajzoltak bennem kusza és bizonytalan érzések az unoka-legendákról, egy felejthetetlen szeptemberi emlékről, templomi jelenetről.

Móra Ferenc utazik Pozsony felé, hogy előadást tartson az irodalomról és az asszonyokról...

Szivar a szájában, mosoly a szemeiben, el sem tudnám másként képzelni. Közvetlen, szeretetre méltó, szerény... A hirtelen jött dicsőséget olyan egyszerűséggel fogadja, mint azt, hogy őt, akit 4—5 esztendő óta az egyik legnagyobb magyar írónak tartanak, az előző 20 esztendő során, ugyszólván nem is ismerték. Valami egészen rendkívüli, valami titokzatosság van ebben, a hirtelen beérkezésben.

A nagy titok

Azt kérdezem, mi volt ennek az oka, mert valami okának kell lenni... — Tudja az ördög — s elgondolkozva tekint ki a futó mezőkre — én úgy hiszem, ezelőtt 20 esztendővel sokkal okosabb és tehetségesebb ember voltam, mint ma vagyok. Ha kiadnám a 20 évvel ezelőtti írott dolgomat, még jobban tetszenének a közönségnek, mint

a maiak. Nekem magamnak sohasem igen voltak terveim, szándékaim, és ha voltak, sohasem az történt, amit én kiterveltem. Mindig más és más lettem, mint amivé lenni akartam. Tanárnak indultam, újságíró lettem, — szerkesztő voltam s bekerültem a muzeumhoz, — muzeumigazgató lettem s megmaradtam újságírónak, — aztán itt is voltam, ott is voltam, lírai verseket is írtam, vezércikket is, tárcát is szállítottam s 30 vidéki lap is vágta az írásaimat, mindenütt tudtak rólam, csak Pesten nem akartak észrevenni, — de nekem eszembe se jutott, hogy ez másképp is lehetne.

— Valami tévedésből még 1914-ben beválasztottak a Petőfi-Társaságba s 45 esztendő voltam, amikor kiadtam — barátaim unszolására — az első verseskötetemet...

Elhallgatott, majd másra terelődött a szó. De én visszatértem s a titok után faggattam, hogyan „futott be” mégis a halhatatlanságba, hogyan lett az ismeretlen íróból népszerű s ünnepezt magyar író?

Az érdekes véletlen

— Hát az embernek jelentkeznie kell, ha azt akarja, hogy észrevegyék s én bizony nem tettem lépést sohasem, hogy pesti laphoz jussak.

Aztán egy véletlen jött, ami hálistennek, azért legtöbbnyire megjön, ha nagy szükség van rá. 1921-ben a pesti Világ „100 magyar élet” címen egy cikksorozatot indított. Supka Géza, az egyik szerkesztő, aki muzeumi ember is, ilyen kapcsolattól ismert engem s az ő ötlete volt, hogy Dankó Pistáról, mivel szegedi vonatkozású téma, Móra Feri írhatna. Megírtam, kiszétké, vásárnapi tárcának szánták. Este 11 órakor a metró jelent, hogy „usznak”, valamit ki kell hagyni. Mindjárt javaslatot is tett, hogy valami Móra urnak is van tárcája, az úgy sem szokott a lapnak írni, azt ki lehet hagyni. Az éjjeli szerkesztő belenyugodott s ki is dobta a szedést. Éjfél után jötték a korrekturák s valahogy az én Dankó Pistám is belekeveredett. A szerkesztő elolvasta s leüzent, hogy az egész anyagot ki lehet hagyni, de a tárcának jönni kell.

Az első visszhangok

Azóta garázdálkodom kicsit feltűnőbbben az irodalom terén. A tárcának ugyanis meglehetősen visszhangja volt a szerkesztőség garmadával kapta a leveleket, hogy ki hát ez a Móra Ferenc?

A nagyobb gondok

S amikor megtudták, attól kezdve már nekem jöttek a levelek. S életem legnagyobb gondja, ezeknek megválaszolása. Sokra ugyanis muszáj válaszolni, mert hiába tudom, hogy illúzió — de a kedves rajongó sorokból igazi szeretetet érez sokszor az ember, hát muszáj visszaköszönni, ha már olyan kedvesek és ideköszönnék...

Egy vak korcsmáros levele

Néha a lelke megmozg egy-egy ilyen levél. Valami jászági korcsmárostól hozott a névna-

pom táján, december elején egy reszkető, bizonytalan írásos levelet a posta. A jó korcsmáros írja, hogy három éve minden Ferenc-napon imádkozik értem és ne haragudjak, hogy olyan merész, hogy felkeres a levelével és ne haragudjak, hogy rossz az írása, de hát ő bizony nem lát s csak unokája szokta felolvasni az írásaimat s hogy az Isten tartson meg értők sokáig... Szegény, jó öreg, elhitttem neki, hogy nem lát, mert bizonytalan sorainak végén több helyen betűk hiányoztak. Bizonyosan az asztalra írta már őket...

Vagy éppen itt vannak nálam — s előmutat két levelet — most vettem át Pesten a postámat. Két levél egymás mellett. Az egyiket egy 78 esztendő hölgy írta — maga írja, hogy „aggastyán” és ded-nagymama. A másik levelet a majosházi elemi harmadik osztálya írta, harminc aláírással: Pistukák, Karcsikák és Bénikék írták alá.

Egy mecenás

No azért van anyagi haszon is. Gyufával például egész életemre el vagyok látva. Gyulán történt, előadtam és nagyon kedvesek voltak hozzám. Előadás után — Petőfiről beszéltem — oda-jött hozzám az impresszárióm, az ottani Kereskedelmi Testület elnöke, Reiszner Arthur gyufagyáros azt mondta, hogy a közönség annyira el van ragadtatva, hogy ő indítva éri magát s kialakított előadói honoráriumot a duplájára felemeli. Egész életemben gyengém volt, hogy nem tudtam nemet mondani, legyen egyszer haszon ebből a gyengémből...

De ez még nem volt elég. Reiszner barátom kijelentette, hogy ő gondoskodni kíván rólam s közölte, hogy egész életemre ellát gyufával. „No barátom” — mondtam — „ebbe a vállalkozásodba belebuksz, mert én naponta husz szivart szívok”.

A gyufához szivar is kell...

De jött talicskaszámra a gyufa s amikor egy tárcámban erről megemlékezve arról tréfáltam, hogy most már gyufával el volnék látva, csak egy becsületes trafikos kellene, aki a szivaromat szállítaná, hát egyszerre csak Amerikából kapok negyven finom havanna-szivart, nem trafikostól, hanem egy gépészmérnöktől.

A vonat kinos pontossággal robogott be a pozsonyi pályaudvarra. S este már zsufolt terem kitörő lelkesedéssel fogadta Móra Ferencet.

A KASS ÉTTERMÉBEN PAPP JANCSI

a Royal-Orfeum tagja

a legszebb magyar
és
müdalokat éneke
ma, 12-én.

Különféle méretű
Carabíner, norvégiai halász-
horog, bambusz-nád,
KUNTZE-féle
műlégy, rokka, praeparált
selyemzsinor és iffusági
halászati eszköz
szolid árban **VERDERBER** szegedi vas-
beszereshető kereskedőnél,
Feketesas utca 15. * Telefon: 12-05. 5.8

BELVÁROSI MOZI

Február 13., 14. és 15-én, hétfőtől szerdáig
Csak 16 éven felülieknek!
Az Ufa-Génius nagy attrakciója!

SZERELMESKEDÉS.

Schulzler Arthur 10 felvonásos színművének filmváltozata.
Főszereplő: VIVIAN GIBSON.

Azonkívül: **Ufa Híradó.**

Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5 és 7 és 9 órakor.

KORZO MOZI

Február 13., 14. és 15-én, hétfőtől szerdáig
Csak 16 éven felülieknek!

OSSI OSWALDA

Csaljunk mind a ketten.
Hennequin és Weber nagyszerű komédiája 8 felv.-ban. Azonkívül:

GYERMEKGYILKOSOK.
Dráma napjainkból 7 felv.-ban. Főszereplő: NATALIA LISSENKÓ.

Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.